

Aan: De gemeenteraad
Van: Het college van burgemeester en wethouders
Datum: 30 juni 2026
Zaaknummer: 00001256689
Onderwerp: Meicirculaire gemeentefonds 2026

Aanleiding

Op 29 mei 2026 is de meicirculaire gemeentefonds 2026 verschenen. In de meicirculaire 2026 worden de financiële ontwikkelingen na het verschijnen van de decembercirculaire 2025 verwerkt. In dit collegebericht lichten wij de belangrijkste onderdelen van de meicirculaire 2026 toe voor Dijk en Waard.

Kernboodschap

De meicirculaire 2026 laat zien hoe het gemeentefonds zich de komende jaren ontwikkelt. Dit komt door nieuwe berekeningen en besluiten bij de Voorjaarsnota van het Rijk (zoals groei en loon- en prijsontwikkelingen). De meicirculaire 2026 laat voor de gemeente Dijk en Waard een positief financieel effect zien. Onderstaande tabel toont de ontwikkeling van het begrotingssaldo na verwerking van de Kadernota en de meicirculaire.

Bij de Kadernota hebben wij nog niet alle mutaties verwerkt. Het gaat onder andere om de loon- en prijsontwikkelingen en de bijstellingen van de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen. Het college verwerkt deze effecten in de Programmabegroting.

Ondanks dat de meicirculaire een positief beeld laat zien verwacht het college dat er weinig ruimte in het begrotingssaldo overblijft na verwerking van alle mutaties.

Toelichting

In onderstaande tabel worden de mutaties vanuit de meicirculaire 2026 weergegeven ten opzichte van de stand na verwerking van de decembercirculaire 2025.

	bedragen x € 1.000				
	2026	2027	2028	2029	2030
Raming algemene uitkering - decembercirculaire 2025	196.534	192.663	187.275	188.919	191.532
<i>mutaties meicirculaire 2026:</i>					
algemene ontwikkelingen	1.949	8.541	8.563	7.863	7.969
taakmutaties	-248	1.051	-42	-4.323	-4.372
mutaties decentralisatie-uitkeringen	435	3.597	68	66	77
mutaties integratie-uitkeringen	295	356	339	431	397
Raming algemene uitkering - meicirculaire 2026	198.965	206.208	196.203	192.956	195.603

Onderstaande tabel geeft het verloop van het begrotingssaldo weer vanaf de stand van de kadernota met de effecten van de meicirculaire en het begrotingssaldo na de meicirculaire.

Omschrijving	Bedragen x € 1.000			
	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo na Kadernota 2027	-1.057	-4.788	2.211	2.176
Effect meicirculaire 2026	8.541	8.563	7.863	7.969
Loon- en prijsontwikkelingen, autonome ontwikkelingen, etc.	PM	PM	PM	PM
Begrotingssaldo na meicirculaire 2026	7.484	3.775	10.074	10.145

Hieronder worden de genoemde mutaties uit de meicirculaire 2026 nader toegelicht.

Algemene ontwikkelingen

Het gemeentefonds kan door een aantal punten groeien:

- Het fonds groeit mee met de ontwikkeling van het bruto binnenlands product;
- Gemeenten worden gecompenseerd voor loon- en prijscompensatie;

De gemeente Dijk en Waard groeit harder dan landelijk gemiddeld en dit resulteert in een groter aandeel in het gemeentefonds. Per saldo bedragen de algemene mutaties € 1.949.000 in 2026 oplopend tot € 7.969.000 in 2030. Deze extra middelen in de meicirculaire zijn in principe vrij besteedbaar en hebben een positief effect op het meerjarenperspectief 2027 - 2030.

Taakmutaties

Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

In de Voorjaarsnota 2023 is besloten dat het abonnementstarief in de Wmo 2015 wordt afgeschaft en dat in de plaats daarvan de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo opnieuw wordt ingevoerd. De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage Wmo 2015 was ingeboekt per 1 januari 2027. Echter, nu blijkt dat deze niet eerder dan per 1 januari 2028 kan worden ingevoerd. Daarom wordt vanaf de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor het jaar 2027 een bedrag van € 225 miljoen (verhoging van € 1.018.000 voor Dijk en Waard) overgeheveld naar het gemeentefonds.

Huishoudelijke hulp uit de Wmo en Vangnetregeling huishoudelijke hulp uit de Wmo

Mensen die dat kunnen, gaan zelf betalen voor hun huishoudelijke hulp. Huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) wordt daarom geschrapt met ingang van 1 januari 2029. Als gevolg hiervan hebben gemeenten jaarlijks minder uitgaven, daarom wordt een uitname uit het gemeentefonds gedaan van jaarlijks € 1,4 miljard vanaf 2029 (verlaging voor Dijk en Waard € 6.105.000 voor 2029 en € 6.175.000 voor 2030). Daarnaast zal er een vangnet komen voor de mensen die niet zelf hulp kunnen regelen, daarin blijft de gemeente voorzien. Daartoe wordt vanaf 2029 jaarlijks € 430 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd (verhoging voor Dijk en Waard € 1.822.000 voor 2029 en € 1.843.000 voor 2030).

De overige taakmutaties in de meicirculaire 2026 zijn gering van omvang en behoeven geen nadere toelichting.

Decentralisatie-uitkeringen

Capaciteit decentrale overheden klimaat -en energiebeleid (CDOKE)

In 2027 wordt een totaalbedrag van ruim € 671 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Het aandeel van Dijk en Waard hierin bedraagt € 3.517.000.

In principe zijn deze gelden vrij besteedbaar maar in de Voorjaarsrapportage 2026 is gevraagd om de ontvangen middelen t/m 2026 toe te voegen aan de reserve Duurzaamheid. Daarnaast wordt er een uitvoeringsplan opgesteld voor de periode t/m 2030 om deze gelden te besteden.

Integratie-uitkeringen

De bekostiging van de Wet Participatie verloopt via de integratie-uitkering Participatie. Ten opzichte van de decembercirculaire 2025 is deze hoger, voornamelijk als gevolg van de toekenning van loon- en prijscompensatie 2026. Volgens afspraken worden deze middelen beschikbaar gesteld aan de gemeenschappelijke regeling Zaffier.

Vervolg

Wij verwerken de financiële effecten van de meicirculaire voor het 2026 in de Najaarsrapportage 2026. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2027 nemen wij de loon- en prijsontwikkelingen, de bijstellingen van de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen, overige autonome ontwikkelingen en de effecten van de meicirculaire 2026 mee.

Bijlagen

1. Meicirculaire gemeentefonds 2026